

|                                |                                                           |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| ชื่อโครงการ                    | ผู้หญิงในภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือ           |
| ชื่อผู้วิจัย                   | นางวันดี ทองงอก                                           |
| หน่วยงานที่สังกัด              | โครงการจัดตั้งคณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| หมายเลขโทรศัพท์                | (053)943228-9                                             |
| ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภท | ทั่วไป ประจำปี 2541 ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี               |
| ตั้งแต่                        | ตุลาคม 2541 ถึง กันยายน 2542                              |

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาโอกาส สถานการณ์ที่ผู้หญิงจะเป็นข่าวโดยให้ความสนใจ แก่คำถามที่ว่า "เมื่อใดผู้หญิงจะได้เป็นข่าว" และ "ข่าวที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงจะปรากฏออกมาในลักษณะใด" ด้วยหวังว่าจะช่วยให้เราเห็นทางเลือกมากขึ้นในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชน และผู้หญิงเพื่อ ว่าในอนาคตจะสามารถแสวงหา และส่งเสริมสื่อมวลชนที่ปราศจากอคติทางเพศ และใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนในการสร้างสรรค์บทบาทที่เหมาะสมกับผู้หญิงไทยต่อไป เช่นเดียวกับการศึกษาภาพข่าวในหนังสือพิมพ์

โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ในภาคเหนือที่ยังเป็นเรื่องที่ยังไม่ค่อยมีความแพร่หลาย ซึ่งนักวิชาการ หรือนักวิจัยเองก็ให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาผู้หญิงในข่าว ที่ปรากฏอยู่ทุกหน้าของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือ 7 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง แพร่ ตาก พะเยา และนครสวรรค์ โดยเลือก ศึกษาหนังสือพิมพ์ที่เป็นที่ยอมรับ และออกต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จังหวัดละ 2 รายชื่อ จำนวน 168 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ที่ศึกษามีตั้งแต่ขนาดแท็บลอยด์เล็ก (11.5" x 15.5") แท็บลอยด์กลาง (12" x 17.5") และขนาดมาตรฐาน (15.5 x 21") จำนวนหน้าตั้งแต่ 8-24 หน้า พิมพ์ด้วยระบบเลตเตอร์เพรส และออฟเซต 1 สี - 4 สี ขนาดจังหวัด การแข่งขัน และจำนวนประชากรในจังหวัด จะเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านภาพข่าว จากการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ในจังหวัดเชียงใหม่จะมีจำนวนภาพ พื้นที่ภาพที่มีผู้หญิงเกี่ยวข้อง และภาพสี อยู่ มากกว่าจังหวัดอื่น ๆ นอกจากนี้มาตรฐาน หรือคุณภาพความคมชัดของภาพก็จะมากตามคุณภาพการพิมพ์ ที่หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับในเชียงใหม่มีแท่นพิมพ์ที่อยู่ในระดับทันสมัยกว่าหนังสือพิมพ์ในจังหวัดอื่น การถ่าย ภาพผู้หญิง หนังสือพิมพ์ทั้งสองก็จะส่งช่างภาพไปถ่ายภาพด้วยตัวเอง ทำให้ได้ภาพที่เป็นภาพ ณ จุดเกิดเหตุ มากด้วยเช่นกัน กระนั้นในทุกเรื่องที่เคยสนใจทางมากของการลงภาพผู้หญิงของหนังสือพิมพ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ก็มีปริมาณพื้นที่ที่ปรากฏภาพผู้หญิงไม่ถึงร้อยละ 10 ต่อพื้นที่พิมพ์ทั้งฉบับซึ่งในปริมาณที่มากกว่าในทุก เรื่องนี้ นับเป็นการเพิ่มภาระทางด้านการลงทุน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ในจังหวัดแพร่คือ แพร่ข่าวเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่ยังพิมพ์ในระบบเลตเตอร์เพรส แบบเรียงตะกั่ว คือตัวอย่างของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ที่อยู่ รอดได้ด้วยเชื่อมั่นในวิชาชีพที่ดำเนินมาด้วยความตรง ไป ตรงมา ของทีมงานจนเป็นที่ยอมรับในฝีมือ ลายมือ จะปรากฏภาพที่ไม่ใช่เฉพาะภาพผู้หญิงน้อยที่สุดในจำนวนหนังสือพิมพ์ที่ศึกษา ด้วยเป็นการเพิ่ม ค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ ซึ่งการพิมพ์แบบตัวเรียงมีข้อจำกัดเรื่องภาพมากที่สุด

ส่วนหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ก็จะมีปริมาณ พื้นที่ สีภาพ คุณภาพของภาพ และประเภทของภาพผู้

หญิงลดหลั่นไปตามหน้าตาของหนังสือพิมพ์ และกำลังทุนที่มี ซึ่งผลการศึกษาในทุกเรื่องอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกันมากนักทั้งในระดับที่เปรียบเทียบในจังหวัดเดียวกัน หรือระหว่างจังหวัด อย่างไรก็ตามสิ่งที่ศึกษา ทั้ง หมดพบมากในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ก็จริง แต่ในปริมาณภาพที่มีผู้หญิงปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ในจังหวัด เชียงใหม่ก็จะเป็นจังหวัดที่มีภาพผู้หญิงที่มีความล่อแหลมต่อสายตาตามากตามไปด้วย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มี การแข่งขันในธุรกิจบ้านเทิง สูงด้วยเช่นกัน ส่วนหนังสือพิมพ์ในพื้นที่อื่นก็ยังคงมีภาพผู้หญิงที่นุ่งน้อย ห่มน้อย อยู่บ้างประปรายตามนโยบายของหนังสือที่อาจต้องอาศัยพึ่งพาธุรกิจบ้านเทิง เพื่อเพิ่มรายได้จากการโฆษณา

จากการสอบถามบรรณาธิการหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ทุกฉบับพยายามยึดหลักการในการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะภาพข่าวทุกคนพูดเหมือนกันว่ามีการคัดเลือกภาพก่อนการพิมพ์ เพื่อให้ได้ภาพที่คมชัด และไม่ล่อแหลมต่อสายตามากนัก แต่ในทางปฏิบัติก็ขึ้นอยู่กับข้อจำกัด และนโยบายที่อาจทำให้ไม่ได้ดังตั้งใจ ทั้งในเรื่องคุณภาพของภาพ และภาพที่ยังมีนุ่งน้อยห่มน้อยอยู่บ้าง นอกจากนี้บรรณาธิการทุกคนยังให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ไม่มีอุดมการณ์เกิดมาเพียงเพื่อขอบริจาคเงิน หรือใช้ภาพผู้หญิงหากิน เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่พึงปรารถนา อย่างไรก็ตามการที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่ศึกษาสละพื้นที่ให้กับภาพผู้หญิงค่อนข้างน้อย ถึงน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ ไม่ได้หมายความว่าไม่ส่งเสริมสิทธิสตรี แต่ทุกฉบับคัดเลือกภาพที่เกิดตามเหตุการณ์เป็นหลัก โดยไม่ได้สนใจว่าจะเป็นภาพหญิงหรือชาย แต่หากจะพยายามลงภาพผู้หญิง ผู้หญิงก็มีข้อจำกัดในเรื่องความกล้าที่จะเป็นข่าว ไม่กล้าที่จะส่ง ภาพของตนให้หนังสือพิมพ์ และอายกว่าชาย

การศึกษาในครั้งนี้ยังคงยืนยันข้อจำกัดของหญิงในสังคมไทย ที่ให้ผลการศึกษาคล้ายงานวิจัยที่ผ่านมาว่า การมีภาพผู้หญิงน้อยทางหน้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือ กำลังสะท้อนภาพของผู้หญิง ที่ยังเป็นเพศ ที่ต้องเดินตามชาย มีอำนาจน้อยกว่าชาย และมีอาณาเขตอยู่เพียงที่บ้าน นักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ส่วนใหญ่ เป็นชายมักมองข้ามการส่งเสริมสิทธิสตรี ส่วนเรื่องที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือมีบรรณาธิการหนังสือ พิมพ์เป็นผู้หญิงถึง 4 รายชื่อ กระนั้นก็ไม่สามารถช่วยให้ภาพผู้หญิงมากขึ้นได้ ด้วยในคัดเลือกภาพที่จะลง พิมพ์ไม่ได้สนใจที่เพศคนเป็นข่าว แต่สนใจเหตุการณ์ และผลกระทบกับคนในสังคมเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องการศึกษาภาพข่าว การศึกษาที่พบยังสนับสนุนแนวคิดที่ว่าภาพคือส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากการใช้เส้น สี และขนาดตัวอักษร ในการถ่ายทอดสารไปยังผู้อ่าน อีกทั้งยัง มีส่วนในการทำให้หน้าหนังสือสวยงาม และหากพิจารณาตามหลักการทำหนังสือพิมพ์ที่มีข้อได้เปรียบ สื่ออื่น ในเรื่องราวละเอียดแล้ว หนังสือพิมพ์จะสละพื้นที่ให้กับภาพไม่มากเท่าเนื้อหา เนื่องจากภาพเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ที่ใช้เรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านเท่านั้น การพบภาพผู้หญิงน้อยจึงไม่น่าเป็นสาเหตุหลัก ที่จะกำหนดโทษ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในทันทีว่า ไม่ส่งเสริมสิทธิสตรี

.....

Project Women in News Photography of Northern Local Newspaper  
 Researcher Mrs.Wandee Tong-ngok  
 Organization Faculty of Mass Communication Establishment Project , Chiang Mai University  
 Telephone (053) 943228-9  
 Research Fund Category Apply research 1998 (1 year)  
 Duration October 1998 – September 1999

## Abstract

The purpose of this research was to study the opportunities and situations for women to make news by focusing on the inquiries about "When will women make news?" and "What kind of news will women be involved in?" with the expectation of finding more alternatives by analyzing the relationship between the mass media and women. It is hoped that this will provide a possibility to look for and push for the mass media to be free from sexual prejudice so that the society can make use of the media in creating an appropriate role for Thai women in the future. The resources for this study were news photography, particularly those from the local newspapers in the north which tended to be overlooked and which received little attention.

This research focused on women who became news topics in all local newspapers in the 7 northern provinces, namely Chiang Mai, Chiangrai, Lampang, Phrae, Tak, Phitsanulok and Nakhonsawan. Two prominent local newspapers of each province which had been continually in operation were selected, a total of 168 issues. The newspaper size ranged from those of small tabloid (11.5" X 15.5"), medium (12" X 17.5") and standard (15.5" X 21") and had 8 – 24 pages each. The print was in letter press and offset of 1 – 4 colors. The size of the provinces, the competitiveness within the provinces and the size of the populations were variables that affected investment in news photographs. The research discovered that newspapers in Chiang Mai Province had more space for pictures of women in the news as well as more color pictures than local newspapers of the other provinces. Furthermore, the picture quality, clarity and sharpness of pictures also corresponded to the print quality. The newspaper publishers of Chiang Mai acquired more modern and more sophisticated printing equipment than those of other newspaper publishers in the other provinces under study. Photographers were sent to take photos of the women who made news, which enabled them to get pictures on the spot where the related incident occurred. Nevertheless, the women news photographs that appeared in Chiang Mai did not account for more than 10 % of the overall space of the issue since giving more space to news photos means more of an investment burden. The local newspapers in Phrae Province especially Phrae Kao was a good example of a local newspaper that managed to survive and receive recognition for professional integrity even though its printing method

remained the old letter press of lead block and contained the fewest photos of women when compared to the other local papers under study since photos mean an additional cost of printing, especially with the block printing system which had the greatest limitation for photos.

The number of photos, space, color and picture quality in the other newspapers varied depending on their name and investment capacity, which was not significantly different when compared within the same province or with those of other provinces. Even though the women news photos of the Chiang Mai newspapers appeared to be in a higher number, the degree of their being visually offensive was also high accordingly. This is due to the fact that Chiang Mai is very competitive in terms of the entertainment industry. The local newspapers in the other provinces also contained some pictures of women appearing in few clothes according to their particular policy and dependence on the entertainment industry as a source of income from advertisement.

In an interview with the respective newspaper editors they maintained that they all abided by newspaper industry principles. Their anchormen in particular stated that they carefully select the pictures to be presented to ensure that they contain sharpness and are visually less offensive. However, in practice they face a number of limitations and policy that prevents them from doing as they wish concerning photo quality and decency. All of the editors agreed that local newspapers that lack an ideology are established merely as a tool to collect donations or make a profit from women's photos and that kind of newspaper is abhorrent. Nevertheless, they give little space to women's rights. All of the newspapers selected photos based on the event not paying attention to the gender of the picture object whether it is male or female. As for having the women appear as news objects, certain limitations arise, especially the women's tendency to be shy or too embarrassed to allow their pictures to appear in the newspapers.

However, this research confirmed the limitations Thai women were facing as supported by other research. That is, the small number of women news photos in local newspapers in the north reflects the belief that women are still considered followers and less authoritative than men and their place is in the home. Moreover, as most news anchormen are men, they tend to overlook women's rights promotion. Another interesting point discovered in this study was the fact that there were 4 women editors on local newspapers. Nevertheless, this has not seemed to improve the women's image since the picture selection did not treat with gender but mainly with events and their effect on society.

Thus, this research on news photography supports the concept that photos are an important component to convey the message to readers as well as are graphics, color and font size. Furthermore, photos make the newspaper attractive. But according to the principles of newspaper publishing concerning its being an advantageous media over others in terms of details, the newspaper

devotes less space to pictures than to content since pictures are used merely to catch the attention of the reader. Therefore, the fact that local newspapers contain few pictures of women cannot be not major grounds for accusing them of not supporting women's rights.

---

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์